

Kulturdepartementet
Innsendt elektronisk via
www.regjeringen.no/2479768

Oslo, 1. september 2016

Deres ref.: 16/1857

NORSK VIDEOGRAMFORENING - HØRINGSSVAR NY ÅNDSVERKLOV

1 INNLEDNING

Norsk Videogramforening (NVF) inngir med dette vedlagte høringssvar til utkastet til ny åndsverklov.

Norsk Videogramforening organiserer de største distributørene av videofilm på leie- og kjøpemarkedet i Norge. NVF utarbeider bransjestatistikk knyttet til antall titler, omsetning, pris etc. basert på rapporter fra medlemmene. Forbundet er medlem av the International Video Federation (IVF) og rapporterer inn estimerte totaltall for hele videomarkedet i Norge til denne internasjonale organisasjonen.

2 STRØMMING AV INNHOLD UTLAGT UTEN SAMTYKKE FRA RETTIGHETSHAVER

Departementet foreslår i høringsnotatet pkt. 3.4 en ny regel i lovutkastets § 2-2 tredje ledd som følger:

"Det er ikke tillatt å bruke åndsverk som åpenbart ulovlig er gjort tilgjengelig for allmennheten på Internett eller annet elektronisk kommunikasjonsnett når bruk fra den ulovlige kilden er egnet til å skade opphavers økonomiske interesser i vesentlig grad. Staff og erstatning etter §§ 9-2 og 9-3 kan bare ilegges ved forsettlig overtredelse av bestemmelsen i dette ledd."

Forslaget er bl.a. begrunnet med hensynet til teknologinøytralitet, ved at strømming av åndsverk gjort tilgjengelig uten rettighetshavers samtykke bør behandles på samme måte som nedlasting og senere avspilling av det samme åndsverket. Brukens omfang og skaden rettighetshaverne påføres vil være den samme enten åndsverket lastes ned og deretter spilles av eller det samme åndsverket strømmes.

NVF støtter forslaget om å likestille strømming med nedlastning, og slutter seg fullt ut til Departementets begrunnelse. NVF mener at det har en svært viktig signaleffekt at det blir lovfestet at det er ulovlig å benytte strømmetjenester som baserer seg på ikke-klarert innhold, for at publikum skal bli påvirket til å velge lovlige tjenester. Grensen mellom strømming og eksemplarframstilling er ikke alltid klar, jf. bruken av cyberlockers og stream ripping, og det er derfor fornuftig om reglene er de samme.

NVF har noen innspill til måten bestemmelsen er formulert på.

I utkastet til lovbestemmelse snakker man både om åndsverk som "åpenbart ulovlig er gjort tilgjengelig for allmennheten", og om "bruk fra den ulovlige kilden". Etter NVFs syn bør det avgjørende være om verket er gjort tilgjengelig for allmennheten uten samtykke fra rettighetshaver, og ikke om kilden er lovlig eller ulovlig. Mange kilder vil inneholde både "lovlig" og "ulovlig" materiale, og det er derfor ikke uten videre klart hva som er en "ulovlig kilde". For kilder med blandet innhold, så som UGC/UCC-tjenester så som YouTube, bør forbudet omfatte det materialet som er gjort tilgjengelig uten samtykke, men ikke materiale som er klarert.

Etter gjeldende åndsverkløve § 12, som er foreslått videreført i ny lov § 4-3, faller eksemplarframstilling til privat bruk utenfor rettighetshavers enerett, men dette gjelder ikke dersom eksemplarframstillingen skjer på grunnlag av en gjengivelse av verket i strid med § 2. Bestemmelsen er objektivt formulert, slik at det avgjørende er om det er innhentet samtykke fra rettighetshaver til den opprinnelige gjengivelsen av verket. Andre omstendigheter, så som om gjengivelsen har et visst omfang eller alvorlighetsgrad, hvilken teknologi som benyttes for formidlingen, eller om det fremstår som åpenbart at gjengivelsen ikke var klarert, er ikke relevante ved vurderingen etter § 12 (eller utkastets § 4-3).

På den annen side vil den som foretar framstilling av eksemplar til privat bruk på bakgrunn av gjengivelse i strid med § 2 vil bare være gjenstand for straff og erstatning dersom handlingen er forsettlig, jf. § 54 annet ledd og § 55 tredje ledd. Forsettskravet er bl.a. knyttet til den omstendighet at innholdet var gjengitt i strid med rettighetshavers enerett. Man kan altså havne i en situasjon der en eksemplarframstilling er objektivt sett ulovlig, men der den som foretar eksemplarframstillingen vil være fri for straffe- og erstatningsansvar på grunn av manglende forsett.

NVF mener at bestemmelsen om strømming bør utformes etter tilsvarende prinsipper. Tilleggsvilkårene i høringsutkastet om at verket "åpenbart" må være gjort ulovlig tilgjengelig, samt at kilden er "egnet til å skade opphavers økonomiske interesser i vesentlig grad" har ingen parallell i privatkopieringsregelen, og etter vår oppfatning bidrar disse tilleggene til å gjøre bestemmelsens virkeområde uklart. Videre vil tilleggsvilkårene bidrar til å svekke det vernet som bestemmelsen gir.

Vedørende bruken av ordet "åpenbart", bringer dette tanken i retning av at subjektive forutsetninger må være oppfylt for at bruken skal være objektivt ulovlig. Bestemmelsens ordlyd trekker i retning av at noen må forstå at verket er gjort tilgjengelig uten tillatelse fra rettighetshaver, uten at det er klart hvem dette er. Vi antar at det ikke er slik bestemmelsen er ment, men antar likevel at det er en risiko for at f.eks. det alminnelige publikum vil kunne anføre at bruken ikke er ulovlig fordi de ikke forsto (eller ville forstå) at det ikke er innhentet tillatelse fra rettighetshaver.

Når det gjelder vilkåret om at bruken fra kilden må være "egnet til å skade opphavers økonomiske interesser i vesentlig grad", er dette også en bestemmelse som det er enkelt for det alminnelige publikum å påberope seg som unnskyldning for bruk av strømmetjenester med ikke-klarert innhold. En vanlig unnskyldning som benyttes av brukerne av slike tjenester, er at ulovlige tjenester ikke skader rettighetshavers økonomiske interesser, fordi bruken av slike tjenester angivelig kommer i tillegg til, og ikke i stedet for, lovlige tjenester. Ulovlige tjenester, som ikke trenger å forholde seg til bestemmelser om rettighetsklarering, vil f.eks. ofte inneholde åndsverk som ikke (ennå) er gjort

tilgjengelig via lovlige kanaler – f.eks. en spillefilm som ikke er tilgjengelig på lovlige strømme- og nedlastingstjenester fordi den ennå går på kino eller TV. Det er da enkelt å argumentere med at rettighetshaver ikke har lidt noe økonomisk tap ved at en bruker strømmer innhold som ikke er kommersielt tilgjengelig.

Vi vil også legge til at det innenfor opphavsretten ofte ikke er mulig å konstatere et økonomisk tap i erstatningsrettslig forstand, noe vi antar er bakgrunnen for bestemmelsen om at rettighetshaver kan tilkjennes "rimelig vederlag" etter forslaget § 9-3 også der det ikke er påvist noe økonomisk tap i erstatningsmessig forstand. Å innføre et krav om økonomisk tap som vilkår for at bruken skal være ulovlig i hht. § 2-2, vil være et klart skritt tilbake.

Sammenfatningsvis mener NVF at tilleggsvilkårene om "åpenbart" og vilkåret om vesentlig skade for opphavers økonomiske interesser bør utelates fra bestemmelsen.

NVF støtter prinsippet om at straff og erstatning for ulovlig bruk etter § 2-2 bare kan idømmes ved forsettlig overtredelse. Kravet om forsett innebærer at en alminnelig bruker som ikke forsto at det ikke er innhentet samtykke til tilgjengeliggjøringen, vil foreta en handling som objektivt sett er ulovlig, men vedkommende vil ikke kunne dømmes til straff eller erstatning. Dette tilsvarer det som gjelder for eksemplarframstilling til privat bruk basert på ulovlig kopieringsgrunnlag.

3 FREMFØRING AV FILMVERK I "ORDINÆR KLASSEROMSUNDERVISNING"

Departementet foreslår i lovutkastets § 4-5 fjerde ledd å lovfeste en adgang til fremføring og overføring i "ordinær klasseromsundervisning", særlig knyttet til fremføring og overføring i skoleverket av filmverk (herunder spillefilm og TV-serier). Bestemmelsen vil ha stor betydning for bruken av filmverk som distribueres i Norge av NVFs medlemmer.

NVF mener at den foreslåtte bestemmelse er problematisk av flere årsaker, og motsetter seg derfor lovfesting av "klasseromsdoktrinen" i den utforming som Departementet foreslår i høringsnotatet.

Bestemmelsen kan vurderes ut fra to ulike perspektiver, ut fra gjeldende rett og ut fra overordnede økonomiske hensyn og betraktninger om rimelighet og konsekvens.

Vedrørende gjeldende rett, mener NVF at den foreslåtte bestemmelsen ikke er en ren kodifisering av "klasseromsdoktrinen", slik Departementet anfører, men i stedet en utvidelse av fribruksretten ut over det som vil følge av gjeldende rett.

NVF mener videre at hele "klasseromsdoktrinen" stammer fra en annen tid og således er utdatert. NVF mener for øvrig at "klasseromsdoktrinen" i dagens samfunn er urimelig, og at fribruksadgangen for fremføring av filmverk i skolen derfor bør avskaffes i sin helhet i den nye åndsverkloven.

Utgangspunktet for vurderingen av hva som skal anses som det private området i norsk rett, følger av Ragnar Knoph "Åndsretten" (1936) på side 89:

"Hvis gjengivelsen av et åndsverk skal ha privat karakter, må den nemlig skje innenfor den forholdsvis snevre krets som familie-, vennskaps- eller omgangsbånd skaper. Det som faller utenfor denne krets er etter lovens mening skjedd offentlig, enten alle og enhver har hatt adgang til gjengivelsen, eller en begrenset forsamling som ikke er valgt ut med private og personlige forhold for øie".

"Klasseromsdoktrinen" går ut på at det innenfor en skoleklasse etter en stund vil oppstå slike personlige bånd mellom elevene i klassen, og/eller mellom elevene og læreren, at fremføring i klasseromsundervisning skjer innenfor det private området. "Klasseromsdoktrinen" er omtalt i flere uttalelser i lovforarbeidene, som Departementet viser til i høringsnotatet, men noen god reell begrunnelse for doktrinen er etter det vi kan se ikke gitt noe sted. Hvis man skulle ta Knoph på ordet, er det tvert imot mer nærliggende å karakterisere en skoleklasse som en "begrenset forsamling som ikke er valgt ut med private og personlige forhold for øie", som da etter Knophs oppfatning ikke skulle være en privat krets.

I den grad "klasseromsdoktrinen" likevel skulle være gjeldende rett i Norge, er det ikke riktig at den krets av personer som er til stede ved klasseromsundervisning alltid vil være en privat krets, slik Departementet skriver. Etter gjeldende rett må spørsmålet om en skoleklasse utgjør en privat krets i henhold til "Klasseromsdoktrinen", i prinsippet vurderes individuelt for hver enkelt skoleklasse.

NVF mener at en dekkende gjengivelse av gjeldende rett følger av Vederlagsnemndas vedtak av 21. oktober 2006 mellom Gramo og ulike norske kommuner, vedrørende fremføring av lydopptak bl.a. i skoleverket. Nemnda, ledet av professor Ole-Andreas Rognstad, uttalte seg i dette vedtaket slik om klasseromsundervisningen:

"Nemnda legger til grunn at fremføring av lydopptak i grunnskolen i stor grad vil falle utenfor området for § 45b. Dels vil den tradisjonelle klasseromsundervisningen, der elevene følger hverandre år etter år, skape såpass tette personlige bånd mellom elevene – og for den saks skyld elevene og lærerne – at fremføringen ofte må antas å foregå innenfor det private området, jf. Ot. prp. nr. 15 (1994–95) s. 126. Dels er offentlig fremføring av lydopptak til bruk i undervisning i stor utstrekning unntatt fra vederlagsplikten etter åvl. § 45b fjerde ledd, jf. § 21. Ettersom dette likevel ikke gjelder fremføring ved kringkasting, jf. § 21 tredje ledd annet pkt., og det kan forekomme undervisningssituasjoner som ikke kan anses å foregå innenfor det private området, kan det neppe hevdes at offentlig fremføring aldri forekommer. Til dette kommer at fremføring utenfor undervisningssituasjonen for en større gruppe i blant vil forekomme ved de fleste skoler, f.eks. ved skolefester, idrettsdager etc. Skolefritidsordningen (SFO) skiller seg fra selve skoleaktivitetene både ved at den ofte – i hvert fall på større skoler – vil være organisert i større grupper uten den samme personlige tilknytningen mellom elevene. I tillegg vil den offentlige fremføringen som her skjer normalt ikke være i undervisning. Det ligger derfor i det minste et langt større potensial for offentlig fremføring innenfor rammen av SFO enn ved selve skoleaktivitetene."

(Vi bemerker at ovennevnte sak gjaldt fremføring av lydopptak, og ikke filmverk. Lydopptak er i motsetning til filmverk omfattet av "fribruksregelen" i åndsverkloven § 21).

Som vi ser, vil en tradisjonell skoleklasse ofte, men ikke alltid, være en privat krets etter gjeldende rett. Departementets forslag innebærer en lovbestemmelse som øyensynlig vil medføre at samtlige

skoleklasser (som mottar "ordinær" undervisning i klasserom) blir definert som "private kretser", og dette innebærer altså en lovfestet utvidelse av det private området, som etter NVFs oppfatning er svært uheldig.

Slik saken sto for Vederlagsnemnda, var spørsmålet altså ikke om en skoleklasse er en privat krets eller ikke, men derimot hvor stor andel av fremføringen i skolen som skjer innenfor det private området. Nemnda konkluderte som vi ser med at fremføring i skoleverket dels er offentlig, og dels privat.

NVF mener at den senere tids utvikling i skoleverket vil medføre at det er en mindre andel av fremføringen i dag som anses å være innenfor det private området, enn det som var tilfelle tidligere, f.eks. da uttalelsene i forarbeidene som departementet viser til ble avgitt i 1995, og at andelen av fremføring innenfor det private område er stadig synkende.

Tidligere var det gjerne slik at en og samme klasse fulgte hverandre "år etter år" med én og samme lærer (eller et fåtall lærere) fra 1. til 9. klasse, og fra 1. til 3. klasse på videregående. I dagens skole undervises det ofte i skiftende grupper i ulike fag, f.eks. en gruppe i matematikkfaget og en annen gruppe i norskfaget. Elevene i gruppene vil bli utvalgt på grunnlag av faglig nivå, og vil kunne bytte gruppe innimellom. Lærerne skifter jobb oftere (herunder fra en skole til en annen), og det er gjennomgående flere lærere som underviser hver gruppe av elever.

NVF mener at undervisningen i skoleverket tar så mange former at begrepet "ordinær klasseromsundervisning" i dag ikke har noe klart innhold. Vi antar at det vil være svært problematisk, både for skoleverket og for rettighetshavere å skulle fremforhandle klareringsavtaler på bakgrunn av en slik avgrensning. Tvert imot antar vi at den foreslåtte bestemmelse vil kunne medføre at skoleeier vil avslå å inngå noen form for avtale med rettighetshaver, med den begrunnelse at all fremføring av filmverk faller inn under det lovfestede unntaket.

Selv om det ikke er uttrykkelig uttalt i lovforarbeidene, anser NVF det som sikker rett at "ordinær klasseromsundervisning" i hht. gjeldende rett bare vil kunne forekomme i tradisjonelle skoleklasser i grunnskolen og videregående skole. Undervisning f.eks. innenfor universitets- og høgskolesektoren, innenfor friundervisningen eller på ulike privatskoler vil således falle utenfor, selv om undervisningen skulle foregå i klasserom. Studentene som deltar i slik undervisning vil sjelden eller aldri utvikle slike personlige bånd at de anses for å være en privat krets. Dette må presiseres av departementet.

NVF vil endelig peke på at "klasseromsdoktrinen" etter en alminnelig forståelse (som også følger forutsetningsvis av Vederlagsnemnda i ovennevnte uttalelse) begrenser antall tilstedeværende til én "ordinær" skoleklasse (maksimalt 30 elever og en lærer), og at fremføring for en større gruppe enn dette innenfor skoleverket aldri vil anses å skje innenfor det private området, selv om enkelte eller samtlige av elevene kjenner hverandre. Høyesterett legger i Bedriftsmusikkdommen vesentlig vekt på forsamlingens størrelse, og uttaler at jo større kretsen er, desto vanskeligere vil det i det enkelte tilfelle være å konstatere at deltakerne er knyttet sammen på en slik måte at forsamlingen kan sies å ha privat karakter. NVF antar at en begrensning til én skoleklasse kan anses å ligge i begrepet "ordinær" klasseromsundervisning, men mener likevel at dette kan være uklart.

NVF mener at en lovfesting av "klasseromsdoktrinen" vil medføre flere problemer enn løsninger, og vi mener derfor at det er svært uheldig å lovfeste denne i den form som Departementet foreslår. Dersom Departementet til tross for det som er sagt nedenfor ønsker å opprettholde doktrinen i gjeldende rett, vil den beste løsning etter NVFs mening være å la loven være taus på dette punkt. NVFs prinsipale oppfatning er imidlertid at Departementet bør oppheve "klasseromsdoktrinen" i ny åndsverklov, se nedenfor.

NVF støtter for øvrig Kopinors og Norwacos uttalelser om at fribruksregelen i nåværende § 21 (utkastets § 4-5) bør tilbakeføres til rettstilstanden før 2005, og kun omfatte direkte, levende fremføring. Med dagens enkle klareringsordninger under avtalelisensen og økende muligheter for å få tilgang til vernet innhold f.eks. via Internett, er det ingen grunn til å unnta fremføring (eller overføring) i undervisning ved bruk av tekniske hjelpemidler fra rettighetshavers enerett. Dette er imidlertid ikke direkte relevant for NVF pga. det foreslåtte unntaket i § 4-5 for filmverk, som også foreslås opprettholdt i ny lov.

Som det fremgår av uttalelsen fra Knoph sitert over, synes de beste reelle grunner å tale for at forsamlinger som ikke er valgt ut med private og personlige forhold for øye, aldri bør anses som private kretser. Fri fremføring og overføring innenfor det private området bør derfor beholdes de egentlige private kretser innenfor familien og blant venner som omgås privat. NVF mener derfor at loven bør endres på dette punkt.

Elever og lærere i grunn- og videregående skole er ikke på skolen for å dyrke vennskapsforhold, men for å gjennomføre opplæring. Selv om elevene ikke betaler skolepenger, har skolen et klart økonomisk element, ved at skoleeier ved bruk av offentlige midler og innenfor gitte budsjetttrammer finansierer så vel lærernes lønninger som undervisningsmateriell som brukes på skolen.

Slik lovbestemmelsen er formulert i utkastets § 4-5 siste ledd, innebærer bestemmelsen at rettighetshaverne til åndsverk (herunder spillefilmer og andre filmverk som distribueres i Norge av NVFs medlemmer) ikke vil motta vederlag når deres verk fremføres som et ledd i "ordinær klasseromsundervisning". Dette innebærer at kommune og fylkeskommune som driver (og bekoster) undervisningen i grunn- og videregående skole kan bruke filmverk som læremidler uten å betale vederlag til rettighetshaverne.

"Klasseromsdoktrinen" og den foreslåtte utvidelsen av denne vil innebære en (ytterligere) overføring av økonomiske ressurser fra rettighetshaverne (herunder NVFs medlemmer) til skoleeierne (kommunen og fylkeskommunen for hhv. grunnskole og videregående skole), ved at skoleeierne får anledning til å benytte læremidler uten betaling til rettighetshaverne, dvs. på rettighetshavernes bekostning. NVF synes det er urimelig at det offentlige gir seg selv en økonomisk fordel på denne måten.

Den samfunnsmessige utvikling har medført at det er betydelig enklere enn før å fremføre film i klasserommet. Alle skoler har i dag tilgang på utstyr for å fremføre eller overføre film i klasserommet, ved bruk av PC og videoprojektorer/digitale tavler. Det er enkelt for skolen å fremskaffe og spille av

nær sagt enhver film, ved bruk av kommersielle internettbaserte filmtjenester eller ved kjøp av BluRay/DVD. NVF antar at økt tilgjengelighet innebærer økt bruk, som igjen innebærer større økonomiske skadevirkninger for rettighetshaverne.

Selv om en utvidelse av det private området slik det er foreslått i lovutkastet formelt sett ikke er noe inngrep i rettighetshavers enerett, da eneretten ikke omfatter fremføring (og overføring) innenfor det private område, vil utvidelsen reelt sett innebære det samme som en opprettholdelse og utvidelse av "fribruksregelen" i nåværende § 21. Dette gjelder under enhver omstendighet når Departementet regulerer utstrekningen av det private området i lovbestemmelse, slik Departementet nå foreslår. Etter NVFs syn må det være realitetene, og ikke de formelle forhold, som danner grunnlaget for vurderingen av reguleringen opp mot reelle hensyn, samt opp mot Norges internasjonale forpliktelser.

NVF mener videre at å trekke så vide grenser for det "private område" som det som kommer til uttrykk i lovforslaget, vil innebære et brudd på Norges internasjonale forpliktelser, herunder tretrinns testen som bl.a. fremkommer i Opphavsrettsdirektivet artikkel 5 (5). Dette gjelder altså selv om unntaket er formulert som en utvidelse av det private område i stedet for et unntak fra eneretten. NVF mener at den utnyttelse som skolene kan foreta innenfor bestemmelsen som Departementet foreslår lovfestet helt klart kommer i konkurranse med rettighetshavers økonomiske interesser, dvs. rettighetshavers ønske om å inngå avtaler med skoleverket om bruk av filmverk mot betaling.

Fremføring av filmverk i skoleverket bør derfor skje etter avtale mellom skoleeier og rettighetshaverne til filmverkene, eventuelt fremforhandlet avtale med avtalelisensvirkninger i hht. bestemmelsene om generell avtalelisens som trådte i kraft 1. juli 2015. En avtale med avtalelisensvirkning vil innebære at skoleeier kan fremføre enhver film i forbindelse med undervisningen (med unntak for rettighetshavere som har reservert seg), og gi skoleeier betydelig grad av sikkerhet for at fremføringen er lovlig, noe som ikke er tilfelle dersom skoleeier må vurdere i hvert enkelt tilfelle om det er snakk om "ordinær klasseromsundervisning" eller en annen form for undervisning som ikke er "ordinær". Samtidig vil en generell klarering med avtalelisensvirkning sikre rettighetshaverne et rimelig vederlag for bruken.

4 LENKING (TIL ULOVLIG UTLAGT MATERIALE)

NVF er kjent med den uavklarte juridiske situasjonen i og med tidligere rettspraksis for EU-domstolen i Svensson- og Bestwater-sakene, og foreliggende sak for EU-domstolen (GS Media). NVF mener likevel at spørsmålet om lenking er så viktig at Departementet bør vurdere å avklare dette i åndsverkloven.

NVF peker på at de som tjener penger på ulovlig utnyttelse av andres materiale, svært ofte gjør dette ved å lenke til materiale utlagt av andre, heller enn å legge ut materialet selv. Selv om ulovlig utlagt materiale allerede er tilgjengelig "på internett", og derfor i prinsippet er gjort tilgjengelig for enhver internettbruker, vil mellommenn ved lenking gjøre materialet lettere tilgjengelig for den alminnelige bruker, og derved øke den ulovlige bruken. Selv om det primært er ønskelig å bekjempe opphavsrettskrenkelser ved kilden, dvs. fjerne materialet fra det sted der det opprinnelig ble gjort tilgjengelig, vil den opprinnelige inngriper ofte være vanskelig å nå pga. at inngriper har ukjent

identitet eller oppholder seg fjernt fra norsk jurisdiksjon. Rettighetshaverne vil derfor i praksis være henvist til å iverksette tiltak overfor mellommenn/tekniske tilretteleggere.

NVF forstår Departementet slik at de mener at medvirkningslæren slik den har kommet til uttrykk i Napster.no-dommen (Rt 2005 s. 41) fremdeles er gjeldende rett, og at det utgjør rettsstridig medvirkning til opphavsrettskrenkelse å lenke til ulovlig utlagt materiale på den måte som dommen beskriver.

5 SÆRSKILTE TILTAK VED INNGREP I OPPHAVSRETT M.M. PÅ INTERNETT

Departementet konkluderer i høringsnotatet kap 9 med at dagens regler bør videreføres uten materielle endringer i nye §§ 8-1 til 8-13.

NVF mener prinsipalt at reglene bør forenkles ved at det blir innført en enklere, billigere løsning for de enkle sakene, og viser i så måte til tidligere innsendt innspill fra Rettighetsalliansen.

NVF ber i tillegg Departementet om å sikre at bl.a. blokkeringsregelen i § 8-3 er tilstrekkelig teknologinøytral til å kunne fungere som et hensiktsmessig verktøy for at rettighetshaverne kan blokkere internettbaserte tjenester som benyttes i forbindelse med inngrep i opphavsrett som nevnt i bestemmelsen. Ved rettighetskrenkelser er det en rekke aktører som yter faktisk medvirkning uten at medvirkningen er av en slik art at den faller innenfor rammen av den foreslåtte § 9-1. Blokkeringsregelen vil være lite robust for teknologiendringer dersom den ikke gir grunnlag for å rette pålegg mot andre tjenesteleverandører enn aksessleverandørene. Etter NVFs syn bør bestemmelsen gi hjemmel for å rette pålegg til hostingleverandører (herunder UGC/UCC-tjenester og cyberlockers) samt søkemotorleverandører.

Når det gjelder søkemotorleverandører, kjenner vi til at Appellretten i Paris i beslutning av 15. mars 2016 (No040/2016) påla ulike søkemotorleverandører å utelate nærmere angitte nettsider med innhold utlagt uten samtykke fra rettighetshaver.

6 STRAFF, ERSTATNING OG TILTAK MOT INNGREP

NVF støtter Departementets forslag om å innføre en uttrykkelig bestemmelse i utkastets § 9-1 om domstolens mulighet til å forby handlinger som innebærer inngrep i opphavsrett eller medvirkning til slikt inngrep.

NVF antar at adgangen til å forby inngrep også gjelder overfor leverandører av informasjonssamfunnstjenester som generelt oppfyller kravene til strafferettslig (rettsstridig) medvirkning, selv om disse leverandørene ellers er unntatt fra straffe- og erstatningsansvar etter ehandelsloven §§ 16-18, jf. også ehandelsloven § 15 som sier at de alminnelige rettsregler om erstatningsansvar og straffeansvar gjelder for slike tilbydere hvis ikke annet følger av §§ 16-18. Vi ber om Departementets bekreftelse i så måte.

NVF støtter Departementets forslag om økning av strafferammene for opphavsrettskrenkelser.

NVF støtter også Departementets forslag om lovfesting av regelen om at erstatning kan utformes som "rimelig vederlag for bruken" i tillegg til erstatning. NVF støtter også Departementets forslag om at erstatningen som et alternativt kan utmåles som det dobbelte av rimelig vederlag ved forsettlig eller grovt uaktsom overtredelse. NVF mener imidlertid at erstatning for ikke-økonomisk skade (oppreisning) ved forsettlig eller grovt uaktsom overtredelse må kunne idømmes i tillegg til erstatning for økonomisk tap, slik det er etter § 55 i dagens lov.

Vennlig hilsen
Norsk Videogramforening

Willy Johansen
Generalsekretær